

Dil ve Ruh

Böyle bir sahayı keşfetmek, ondaki sonsuz kelimeleri ve yazılım dosyalarını deşifre etmek aslında 5–10 cilt kitap ister. Bu ise, hem zaman hem maddi imkân hem bedeni yetenek olarak beni aşıyor. Fakat insanlığın ruhunu, kültürünü, temel niteliğini yansıtan bu deryadan 12 harflik damıtma kabilinden bir kısım notlar yazacağız. Belki gelecek nesil bu konuyu tamamıyla aydınlatır; insanlık etrafındaki tartışmalar, bir anlam ve bir fayda sağlar; Sartre gibi nihilistlerin değersizliğine mukabil tarihe, varlığa, dile, dine bir açıklama olur. İşte:

1) Aslında insanlığın etrafında dolaşan antropolojik gerçeklerde insanlığın çokça ihtilafı yok. Fakat soyut realiteler, somut olarak algılanınca (dindarların yaptığı gibi) ve somut gerçekler, yorumlanamayınca insanlık bugünkü bunalımı yaşıyor. Onun için bu gerçeklerden birisiyle işe başlıyoruz.

Âdem, 46 kromozomlu, kadınıyla erkeğiyle, insanın manevi, kültürel ve hukuki şahsiyeti demektir. Ki kelime olarak da 46 eder. Başta mitolojik belgeler olmak üzere, kutsal kitaplarda bunun en belirgin özellikleri şudur: Başta Âdem çocuk gibidir. Kaygı, endişe ve korkusu yoktur. Her şeyi canlı ve bütün olarak görüyor. Sonra gelişiyor, başta sosyal hayat ile ilgili birçok soyut kavramı öğreniyor. Daha önce bir bütün olarak algıladığı varlığın değişik kategorilerini ve dosyalarını keşfediyor. Kendi beyin yeteneği ve duygusuyla tabiatın ders tahtasından o küçük varlıklara ve dosyalara birer isim takıyor.

Bu şekilde diğer bütün varlıklardan ve meleklerden üstün olduğu anlaşılıyor. Âdemin en büyük mucizesi ta'lim-i esmadır. Bu kelime *Allah'ın ona isimleri öğretmesi* demektir. Evet, insanoğlu (âdem) beyninin soyut yetenekleriyle, sosyal ve tabii desteklerle bu büyük görevi gerçekleştiriyor. Burada soyut yetenekler, çevre ve sonsuz doğanın yazılımı olarak isimleri öğrenmesi, dini kitaplarda *Allah ona öğretti* diye ifade edilmiştir. Yani semavi dinler sonsuzluğu ve soyut değerleri biliyorlar. Allah'ı uzaklarda kabul eden teistik bir bakış açısını kabul etmezler.

Bu görevde kadın-erkek herkes eşittir. Yani her kadın inancı, dili, kültürü, kişiliği ve hukuku itibari ile âdem olduğu gibi; her erkek de edilgen ve kırılğan olan bedeniyle Havva'dır, kaburgadır. *İsim*, etimolojik olarak yüksek kabartı veya damga ve işaret demektir. İnsanoğlu o küçük dosyaları yani nesnelere umumi varlıktan ayırınca, onları tanıyınca, yeteneğine göre onlara birer isim (işaret) takar. Varlığa sahip olur. Evet, insanlık, mülkiyet edinip soyut değerleri öğrenince âdem olmuştur. Ve bu âdemiyet diyalektik süreç gereği iki ayrı kol şeklinde çatışarak bugüne gelişerek gelmiştir: Materyalize edilmiş değerlere bağlanan güç. Ve mitolojik manevi değerlere bağlanan idealist güç... Bunun en son örneği, Roma-Fransa'nın materyalize edilmiş kültürleri ile Yunan-Alman kültürü olarak yaşanan ruhani kültürdür. (Lemeat, B. Said Nursi)

2) Dilin Kökenleri

Bu konuda üç görüş vardır: **A)** Mucizevî bir realite olan fakat sonra hurafeleştirilen, Allah'ın âdem'e dilleri (evet bütün dilleri) öğretmesidir. **B)** Homosapiens nesli olan yüz bin kişinin, ilkel fakat gelişmeye müsaid lisanlarından dallanan bugünkü diller. **C)** Sosyal hayat ve insan ruhu bir tarla gibidir. Onda, eski yeni binlerce canlı gül gibi, değişik renklerde ve değişik yapılarda diller gelişmiştir, diye olan tekâmülcü görüş. Bediüzzaman Said Nursi Kızıl İcaz'da bu son görüşü söylüyor. İleriki notlarda göreceğimiz gibi.

Bence de bu son görüş, daha evrensel ve daha doğal ve daha gerçekçidir. Çünkü konuşma ve dil oluşturma yetenekleri olduğu halde bugün bile, yüzlerce çıplak kabile var ki, henüz konuşmayı beceremiyorlar. Yani sonraki dönemlerde onlar tekâmül edecek, sosyal yapıları içinden duygularına ve çevrelerine uygun yeni bir dil doğacaktır. Evet, ontolojik olarak varlık da, sosyal hayat da, insanın kültürü de bir ağaç gibidir. Yani bütüncül ve canlıdır. Fakat renk ve tat ve karakter olarak farklı meyveler verir.

3) Dilin Öğretmenleri Olarak Duygular ve Tabiat Ortamları:

Hemen hatırlatalım ki, bütün hayvan türlerinin kendine has dilleri yani ses işaretleri var. Haberleşmeleri oluyor. Fakat soyutlama seviyesinde hiçbir türde, dil ve konuşma olmuyor. Ve beynin soyutlama merkezleri çok çalışınca, bellek gibi somut verileri kaydeden merkezler zayıflar. Onun için çocukların ve hayvanların hafızaları, normal şahıslardan daha güçlüdür.

İşte insanoğlu bu manevi miracını yaşarken, onun iki yardımcı arkadaşı var: **A)** Gelişmiş ve gizli şeyleri dahi kavrayan insanın duyu merkezleri. **B)** Tabiat ananın, bin bir sesi ve nağmesiyle o sevimli çocuğuna konuşma yani taklit yapma ve öğrenme becerisi vermesi... Hemen hatırlatalım ki, Neanderthallerin vücudu beyinlerine egemen olduğundan, bu sosyal soyutlama mektebini bitirememişler. Bunlara mukabil, kültürlü insan demek olan Homosapiens bunu becerebilmiştir.

4) Dilin Gelişme Süreci: (Kızıl İcaz'dan)

“İlmi bir gerçek olarak bunu iyi belle: Lisan (dil) insan gibi, pek çok dönemler yaşamış; tavadan tavra dönüşmüş, çağlar boyunca terakki etmiştir. (kalkınmıştır.)

İşte eğer, şimdi, şimdiki anın barındırdığı geçmiş zamanın seli içinde parçalanmış dilin yıkıntı ve tortularına bakarsan, dilin yaşam tarihini ve onun kaynağını görürsün. İşte dilin var olmaya doğru filizlendiği ilk dönem, sadece zayıf bir fonetiği yansıtan bir kısım harf tanecikleri devresidir ki, bu harf tanecikleri genel ses içinde gizlenmişti ve çoğu tabiat seslerini taklit ederek ifade gücüne erişiyordu.

Sonra duygu, istek ve manaların netleşmesiyle bu ses habbecikleri, hece diline doğru kalkınmıştır. Sonra niyet ve isteklerin çoğalmasıyla hecelerden birleşik dil yapısına doğru basamakları çıkmıştır. Uzak Doğu Dilleri bunun canlı belgeleridir.

Sonra, insanoğlunun maksatlarının dallanmasıyla, türetilmiş şeklindeki dil (sarf) haline yükselmiştir. Sonra, ince duyguların imtizaç ve birleşmesinden, görünmez gayelerin birbirini desteklemesinden, dil nahvî (gramer dili) seviyesine uruç etmiştir. (miracını yaşamıştır.)

İşte bu seviye, şimdiki ilmi Arapça dilidir ki, vecizelerin vecizelerini bile yapabiliyor. Uzun yapı imkânıyla beraber, en az enerji ile ifadeye müsait bir dildir.

Ve sonra, mecaz kelimelerin mürur-u zamanla gerçek kelimelere dönüşmesiyle, iştirak (bir kelimenin birkaç manaya gelmesi) doğmuştur. Bunun yanında, kelimeler arasındaki münasebetlerin unutulması ile sıfat ve türetilen kelimelerin, camid yani türetilmeyen kelimeler haline gelmesiyle teradüf (birkaç kelimenin aynı manaya gelmesi) doğmuştur. Diğer gelişmeleri buna kıyas et! Demek diller ve kelimeler arasında olan münasebetler bu canlı doğurganlığın neticesidir.” (Kızıl İcaz)

5) Şimdi, binlerce batılı bilim adamının inançsızlığına neden olan ve insanlığın soyut evrimini mucizevî bir şekilde ifade eden Babil Kulesi efsanesini ve yorumunu size aktaracağız:

“Eskiden bütün insanların bir tek dili vardı. Sonra Babil’de yüksek bir kule yaptılar. Allah, bunlar bana zarar verir diye onlara kendi dillerini unutturdu. Ve her kabilenin dili farklı oldu. Oradan insanlar bu günkü dünyaya yayıldılar.”

a) Yani insanoğlu henüz soyut değerleri öğrenmeden tek bir dile sahipti. Yani hayvanlar gibi doğal seslerle anlaşıyorlardı. Bu tabii ortam onlar için bir cennet gibi idi. Babil, bu anlamda Allah’ın kapısı demektir. Ve diğer bir anlamda, Mezopotamya’daki Babil’dir. Her iki ihtimalde de, insanlığın henüz şeytanlığı ve soyut değerleri öğrenmediği dönemin ifadesidir.

b) Sonra bu insanlar, sosyalliği ve sosyal değerleri öğrenince, Allah ile ifade edilen ekolojik yapıya, masum duygulara ve birbirine zarar vermeye başladılar. İşte Allah onların bu azgınlığını frenlemek için, onlara farklı diller ve imkânlar geliştirdi. Bir millet diğerini dengeledi veya yardımcı oldu. Allah’ın doğal düzeni mutlak yıkımdan kurtuldu.

c) İşte bakın, antropolojik bir mucize olan bu mana nerede, kilisenin ve ilahiyatçıların bunu bir tek kuleye ve birden eski dillerinin unutulması ve yerine binler yeni dilin öğretilmesi olan vehhabi (zahiri) yorumu neredel!? Avrupa’da kilisenin sırf bu dayatmasından dolayı, Durkheim gibi binlerce tarihçi ve sosyolog dinsiz oldu. (Dr. Adnan Adıvar’ın Bilim ve Din Tarihi’ne bakınız.)

d) Evet bütün insanlar, bir tek dile ve bir tek devlete sahip olsa, dünyanın diyalektik yapısı ve dengesi bozulur. Onun için Kur’an Hacc ve Rum surelerinde *“İnsanların birbirine karşı savaşları ile denge kurulmazsa; havralar, kiliseler, camiler ve manastırlar yıkılır. Karada ve denizde bozgunculuk baş gösterir.”* (Bugünkü tek kutuplu dünyada bunun bir benzeri görünüyor.)

e) Demek dinî, edebî ve sosyal kavramları bireyselleştirmek, onları tarihî malzeme imiş gibi anlatmak, onları öldürmek demektir. Çünkü bu tek kutuplu dünya cehenneminden kurtulmanın yolu, yine o eski safiyete, çocuksu(?) inanca ve mutluluğa dönüş kapısından geçer.

6) Diller Tevkifi¹ midir? Yoksa insanın kişisel gayreti ile midir? Burada kavga körlerin dövüşü gibi olmuştur. Yani dindarlar *Allah gökten İbranice veya Süryanice insan telaffuzu ile seslenerek öğretmiştir*, diyorlar. Buna mukabil pozitivistler, *Allah falan yok. İnsan egosu ile bunları öğrenmiştir*, diyorlar. Halbuki sonsuz bilinç katmanları içeren ekolojik bir cennet olan yeryüzünde Allah'ın isimleri olan binler varlığın doğal dili, artı insanoğlunun mucizevi ve soyutlamayı becerebilen bir beyne sahip olması ile ancak bugünkü dil ve diller ve edebiyat oluşabilir. Bu da ancak Allah'ın vergisidir. Fakat hurafecilerin anladığı şekilde değil.

Buna ilaveten dillerde, özellikle İbranice ve Arapçada o kadar olağanüstü yapılar ve gerçeğe uygun sayısal değerler var ki, insanoğlu şaşırıyor. Tıpkı ekolojinin güzel bir meyvesi olan nar ve mısırdaki olduğu gibi. İleriki notlarda bu meseleye bir daha değineceğiz.

7) Vahiy yani Allah'tan gelen manalar ve kelimeler de bir dildir. Fakat bunlar bireysel insan dili yeteneğinden çok farklıdır. Ayrıca binlerce kat daha geniş bir bilinci ve düzeni gösterirler. Ben değişik kitaplarımda bunun yüzlerce delilini göstermişim. Şimdi sadece yeni fark ettiğim Araf Suresinin vahyin yapısıyla ilgili 11 ayetini yazacağız.

Yani insanın bireysel veya milli dili, doğal olmakla beraber, kişinin üst korteksinin ve dış çevresinin elverdiği kadar gelişebilir. Amma vahiy dili ise, bütün geçmiş ve gelecekle beraber bütün kozmik bilinci ve onun bir kaydı olan insanın sonsuz beyin katmanlarının, yine büyük bir sosyal tetikleme ile çiçek vermesidir. (20. Mektup, 2. Mebhas, 4. Kelime) İşte bu çiçeklerin en güzeli olan Kur'andan bir gonca:

“Benim velim, (yakınım, dostum, koruyucum) ancak O sonsuz Allah'dır ki, kâinatın bütün kutsal yasalarını bir ikram, bir bağış olarak bana lutfetmiştir.”

“O Allah, yararlı ve sisteme entegre olan ve sonsuzluğu ve soyut değerleri bilen (salih) insanlara sahip çıkar.”

“Bu sonsuz bilgi düzeninin dışına çıkanlar, ancak sınırlı cansız putlara bağlanırlar. Hâlbuki o putların ne kendilerine ne de size bir faydası olmaz.” [Yani maddi ve sınırlı düşünenler, vahyin nimetine mazhar olamazlar.]

“Sen böyleleri doğru ve sonsuz yola çağırırsan da, işitmezler. Onların sana baktığını görürsün, ama onlar bakmakla beraber görmezler.”

[Vahyin tezahürü peygamberlerin kalbinde ya bir ses veya bir vizyon (rüyet) olarak olur. Maddi putlar veya putlaştırılmış kişiler ise, bu iki temel duygudan mahrum olduklarından bu sonsuz nimetten de mahrum kalıyorlar. Ve bunun içindir ki; Allah sürekli olarak kendini *O Semi'dir, Basirdir* diye tanımlıyor.]

“Sen, böyle bir körlüğe düşmemen için hoşgörü ve barışa tutun, insanların genel bir mirası olan geleneğe çağır; ve cahillerden yüz çevir.”

¹ Yani: Allah'ın bizzat öğretmesi

“Eğer realite var mı yok mu diye şeytandan bir vesvese seni sarsarsa, sen Allah’ın sonsuzluğuna sığın! O saf ve sonsuz bilinç ve realitedir. Görüyor ve biliyor.” [Yani varlık bilinçtir ve her şeyin farkındalığıdır.]

“Senin yolunda bu değerlerle kendilerini koruyanlar da, şeytandan bir dalga onlara dokunsa, hemen realiteyi gerçeği anarlar ve doğruyu görürler.”

“Bunlara mukabil diğer grup ise (ki aynı nesildendirler) insanı batırmak için her şeyi yaparlar; ve o yolda hiçbir şey eksik bırakmazlar.”

“Bunlar o kadar kör olmuşlar ki, her şeyi hatta mucizeyi dahi maddi olarak anlıyorlar. Sen onlara maddi bir mucize göstermediğinde, neden böyle bir mucize koparmadın? diyorlar. Sen de ki, “Ben ancak Rabbimden bana gelen vahye uyarım. Bu vahiyler, Rabbinizden gerçeği gösterecek belgelerdir; doğru hedefe vardırان bir yaşam (hidayet) biçimidir. Ve inanan bir toplumu başarıya ulaştırır.”

“İşte ey inananlar, Kur’an kâinatın bu sonsuz bilinç denizinden dışa vurunca, onu dinleyin. (O sizin bireysel görüşleriniz gibi değildir.) Siz böyle sınırlı görüşlerinizi geri çekin ki başarıya ulaşsınız”

“Sen ey insanoğlu! Kendi benliğinin, derin bilinç katmanları içinde Rabbini (seni zıtlarla geliştireni) an, yaşa! Bunu da, yakarış ile korku ile ve gizli bir şekilde sabah akşam yap ki, sen de bu vahye muhatap olasın; gafil kalmayasın!”

“Bu seyr u sülûkün sonunda melekleşirsin; melekler gibi, benliğini bırakıp mutlak olarak, Allah’ın benliğine uymaktan çekinmezsin, onun sisteminde, hiçbir benlik çeşidiyle kirlilik yapmazsın, sadece ve sürekli Ona hizmet edersin.” (Araf-194-206)

8) Dil Sözcükleri veya Çiçekleri ile Oynamak

- a)Şakirt: Severek öğrenen.. talebe veya talip: İsteyerek öğrenen.. student: Durup-düşünerek öğrenen..
- b)Üstad, usta hoca: Bir üst seviyede varlık ve kişilik sahibi olan, yokluğun sıkıntısını aşan..
- c)Konuşma: Belli bir manayı seçip, üzerine konmak sonra o manayı dile getirmek.
- d)Pazar: Yani malların satılması için, gür seslerle fizar ve feryad edilen yer. Sonra bu işin yapıldığı gün.. Roma da pazar günü pazar kurulduğu için ve o gün tatil olduğu için dolaylı olarak satmak manasına gelen bu kelime o güne isim olmuştur. Pazarlama da bu kökten gelir. Arapçada bugünün ismi Ehad(1. gün)’dir.
- e)Mehr: Arapçada evlilik parası yani evlilik mührü demektir. Rant: Kırpıntı, kâr.. Bugünkü Türkçede de rendeleme bu kökten gelir.

f)*Ciro*: Teamül ve işlem.. *Ciro* etmek, çeki teamüle koymak ve kullanıma koymak... Kürtçede “adamin cirosu iyi değıldir,” ahlakı iyi değıldir, manasında kullanılır.

g)*Devlet*: El değıştiren.. Türkçede “il” göçebenin mal varlığı ve kafilesi. *Bayrak*: Buyruk, devletin buyruklarının simgesi.. *Kervan*: Eşek kafilesi. *Taklid*: Kafayı kilitleme. *Hastane*: Farsçadır, düşmüşlerin hanesi. *Han*: Evde ve köşkte oturan devlet başkanı.. Çünkü halk o zaman kıl çadırlarda oturuyordu. Ancak başkan evde oturuyordu.

h)*Fitne*: Seni hedefinden saptıran iyi veya kötü güç.. Bu hanım fettanedir, yani güzelliğıyle seni saptırır. *Anarşi fitne oldu*. Yani devleti hedefinden saptırdı. *Deccal*: Kandıran. Dicle nehri de kandırıyor. Az su var gibi görünüyor. Fakat boğuyor.

i)*Mehdi*: O kadar büyük ilahi desteğe mazhardır ki adeta Allah tarafından hidayete erdirilmiş.

j)*Musa*, (*muşe*): İbranice ve Arapçadaki meşiy: *akmak* ve *yürümek* kökünden gelir. Kavram olarak akan nehir ve şeriat demektir. Ürdün nehrine Şeria ve Filistin’e Batı Şeria denildiğı gibi. *İcra*: Tıkanan hukuk yolunu zorla dahi olsa akıtmak demektir.

Freud bu kelimenin (Musa) manasını bilmediğı için gitmiş tarihte Musa denilen bir şahıs yok, diye dinsiz olmuştur. Evet, bugünkü Yahudiler İbraniceyi ilmi olarak bilmiyorlar.

k)*Karun*, karn (boynuz) ve güç sahibi, aşırı zengin demektir. Zül–Karneyn, Doğı ve Batı; madde ve mana güçlerine sahip olan lider demektir.

l)*Kalleş*: Elbiseyi yırtıp içindeki parayı alan. Allah da kalbimizi yarıp içindeki kirleri temizler. Onun için ona mekkâr denilmiştir.

Batı Dillerinden

House, hayvan ahır; sonra oldu saray, sonra oldu Beyaz Saray. ***Com***, işçi veya patronlar yığıını, iş dünyası... ***East***, doğan, var olan... ***West***, yorgun ve batı demektir. Çünkü eski insanlara göre akşamleyin güneş Batıda yoruluyor, diye inanılıyordu.

The, her kelimenin başına gelen edat, etimolojik olarak Teo kelimesiyle aynı köktendir. Çünkü eski insanlar her şeyi ya Allah veya Allah’ın bir ismi olarak görüyordu. Arapça ve İbranicede de bunun bir benzeri olarak ilah manasına gelen “*el*” takısı kullanır.

Nature, tabiat canlı ve esnek yapı; doğa. ***Tabiat***, Arapçada huy, karakter, basılmış kalıp demektir. Kimisine göre ana, kimisine göre Tanrı, kimisine göre tağıt, kimisine göre bir matbaa-i İlahî.

Kelimelerin sayısal değıerlerinin ilginç örnekleri: Allah (66) Hilal (66)... Çünkü Arapların ataları olan Akatlar, Ay’a tapıyorlardı.

Miad (120) yaşam süresi. Aslında randevu demek.. *Gark* (1300), Yahudilik 1300 sene sonra boğuldu. İslam da öyle...

Biyoloji; biyo olan, eren demektir, loji ilim demektir. Yani biyoloji var olma ve canlılık ilmi demektir. *Buda* olgunlaşan ve eren demektir... But, et olarak olgun kısım demektir. Logos: Mantık, yasa, namus ve kelam demektir. Türkçedeki Söz de bu manadadır. Hani, önce söz vardı.. Evet, önce mantık, yazılım ve yasa olur; sonra buna iş, yazı veya konuşmadan bir elbise giydirilir.

9) Aynı fonetiği veren kelimeler, aynı etimolojiyi tutuyor. Hüzün, hazin (derin üzüntü.) Hazine (derin define)... Kefen ve defin... Hava ve Havva (kapsayan, canlı, hareketli, mutluluk veren) gibi.. Cesed, (donmuş kan) Hased, (donmuş kin.) Sol (zayıf olan. Solmak kökünden gelir.) Sağ (ürün veren; süt sağmak gibi.)

Dilin doğal bir ağaç gibi 300'e yakın budağı var. Ve üç ana dalı var. **A)** Sami Dilleri: Arapça, İbranice, Süryanice, Aramice... **B)** Aryen Dilleri: Batı dilleri, Kürtçe ve Farsça ve Afganca da dâhil... **C)** Ural Altay Dilleri: Türkçe, Çince, Japonca v.s. Demek dilin doğallığını bozmak, gıdaları bozup, zehirli ilaçlarla insanı yaşatmaya benzer.

10) İnsanlık 30 bin senedir, varlığı, olayları, ruhu, konuşmaya yorumlamaya çalışıyordu. Fakat hiçbir zaman bu asırdaki kadar, bu yüksek değerlerin teknik izahını yapamıyordu. Gerçi Sami dillerindeki kelimelerin sayısal değerleri eskiden büyük mütefekkir ve ruhani zatların bu işin sırrını bildiklerini gösteriyor. Veya ilahi sonsuz bilinç tarafından, yeryüzü mektebinde insanlığa öğretildiği anlaşılıyor.

Demek yaratılma dediğimiz varlıkların form ve şekil alması da, insanın ruh ve bilinci de, onun ruhla birebir ilişkisi olan konuşması ve soyutlama yeteneği de birer yazılımdır. Başka bir tabir ile evrensel bir kaderdir. Zaten Sami dillerindeki "ikra" (oku) kelimesinin sayısal değeri 302 iken "kader" kelimesinin sayısal değeri 304'tür. Demek Kıraat, insanın şahsi yazılımı ve bilincinin kayıtlarının deşifresi iken; kader, büyük insan olan evrenin ruhunun, yazılımının, bilincinin ifadesidir.

Dillerin zenginlik değerleri az çok aynıdır. Fakat ortam, din ve medeniyet o dil ağaçlarını bazen daha gürlü kılmıştır. Bununla beraber o dil dallarının birbiriyle pek çok yönlerden akrabalıkları da var. İşte, İbranice'de *Kenise*, ma'bed, meclis yani insanları toplayan mekân demektir. Ki İslam'da bu kurumun ismi cami'dir. Yani toplayan. Şimdiki Arapçada da halen süpürgeye meknese denilir. Çünkü o da çöpleri topluyor.

Bu kelimenin bir evvelki etimolojik kökü ise "klise"dir. Bu da kireçten yapılan bina demektir. Çünkü eskiden ma'betler taştan yapılıırken, meskenlerin çoğu, ya çadır idi veya keresteden...

"Ayin" Farsça bir kelimedir, ibadet gösterisi demektir. Sonra Osmanlıcada şehir-ayin resmî geçit manasında kullanılmıştır. Bugünkü Kürtçede de Cuma gününe "in" denilir. Yani ibadet günü.. Salı günü ise Arapçada 3. gün manasına gelen "Salis"ten türemedir. Türkçedeki diğer gün isimleri ise Farsçadandır. Cuma günü hariç...

Biz Osmanlıcada, alternatif partiye muhalefet partisi diyoruz. Halef ve muhalif, başkasının yerine geçen yeni güç ve yeni dal demektir. İngilizler, buna option diyor. Yani iktidarın değişebilme payı... Oppotion ise ayrı ve farklı bir pozisyon demektir. Araplar ise hiç muhalefete tahammül edemedikleri için, muhalif güce muaraza gücü diyorlar.

Mısır, düzenli şehir manasında 1400 sene önce şimdiki ülkenin adı oldu. Sonra Amerikann keşfiyle mısır bitkisi bulununca, o da şehir gibi düzenli olunca ona da mısır dediler. *Gür*, Farsça bir kelimedir, gelişmiş demek. *Agir*, *azer* (sarı olan) Farsçada ateş demektir. Çünkü ateş güçlü ve gelişmiş görünür. Sonra bu kelime bazı lehçelerde Azer olarak okunmuştur. Bir rivayette Hz. İbrahim'in babasının ismidir. Haliyle buradaki baba, ona yön veren temel inanç ve ilkeler demektir. Tıpkı çevre ve kültürün de “*ana*” ile ifade edilmesi gibi. Evet, insanların asıl babası, inanç ve ilkeleridir. Anaları da, çevre ve dil ve kültürleridir. Yani Hz. İbrahim Tevhit dininden önce ateşe tapan bir inanç bölgesinde yaşıyordu.

Yunanlılar balıkçı oldukları için balıkların çoğunun ismi Yunancadır. Anatomi, baharat ve diğer medeni araçların ismi ise Türkçede ya Arapçadandır veya Farsçadandır. Mesela “*mide*” hazırlık yapan, öğüten manasında Arapça bir kelimedir.

Turan dilleri, eskiden İran ile çok içli dışlı olduğundan sonra da İslam ve Arapça ile yaşadığından Turan (göçmen) dil yapısı çoğu yerde değişmiştir. Medeni bir dil haline gelmiştir.

Aryen kavimler ise, uzun dönem Slav memleketlerinde göçebelik yaptıklarından birçok Slav kelimenin kökü Arîdir.

Per, Farsçada ve diğer Ari dillerde kanat demektir. Bundan türetilmiş perde, pervaz, perendaz gibi birçok kelime dilimizde var.

Adeta genetik gelişme sonucu nasıl insanlar daha güzel yüzlere ve yapılarla sahip olmuşlarsa, sosyal takas sonucu diller de öyle güzelleşmiştir. Fakat bugünkü sosyal ve inanç değerlerinin sönmesi ve araya aldatici teknolojik formasyonların girmesi, insanlığı yine o eski dönemlere, dilin olmadığı vahşi ortama sürüklüyor. Bu da insanlık için bir nevi ölüm ve kıyamet demektir.

11) Acı ve Tatlı Dil Goncaları

Gün, güneş, gül, gür kelimeleri mesela Türkçede, açılan gülümseyen realiteler için kullanılır. Güney kelimesi de, güneşin olduğu yön demektir. Ki, Kuzey (Sibirya) kelimesi ise ancak kuzu postu giyinip gezilebilen yön demektir.

Türkçede “gi” ekini alan bütün kelimeler mübalağa masdarlarıdır. Bilgi, silgi gibi... Ve Türkçede göçebelikten ve anaerkillikten dolayı, dişi-eril kelime ayırımı yok.

Fakat dünya dillerinin çoğunda dişi-eril farkı var. Ve bu, dilde güzel bir duygudur da... Bazılarının sandığı gibi, dişi kelimeler aşağılanma ifadesi değil. Nesnel güzelliği ve letafeti yansıtan parlak kelimelerdir.

Mesela Arapçada güneş, çiçek, ruh, nefis, yüz, göz, el ve benzeri binlerce kelime dışıldirler. Burada ölçü, eğer söz konusu nesne zarif ve latif ise ona uygun dişil bir kelime verilir. Ve eğer o nesne kaba ise veya manevi ise veya sorumluluğu gerektiren bir varlık ise, ona eril kelime takılır.

Batı dillerindeki *sen, cent, san, senkronize, saint* (aziz) *sun* (güneş) kelimeleri ise, maddi veya manevi bir değer ifade ederler. Fakat dillerinden anlaşılan, onların maddi ve nice-liksel düşündüğüdür.

Fakir ise, Arapça bir kelime olup zayıflıktan, sırtının fikarı (mafsalları) gözüken kişi demektir. *Miskin* ise, durgun ve çalışamaz kişi demektir.

Sihir, göz boyama yani boya ile yaptığıın illüzyon demektir. Ki Seher vakti, güneş renkleriyle bizi büyülüyor.

San'at, özene bezene yapılan şey demektir. Şimdiki boyalı medya ise, özene bezene bir şey vermezken, boyalı çıplak resimlerle insanları büyülüyor.

Mana kelimesi ise, yazan veya konuşan kişinin, özene bezene itina ile ilgilendiği mak-sat demektir. Ki, Türkçedeki konuşma kişinin birkaç alternatif seçenek arasında uçuşup, bir manayı seçip ona konması demektir.

Nakit, tenkit gözünden geçmiş, kalitesi tespit edilmiş para demektir. Başta sadece altın ve gümüş için kullanılırdı. Sonra çek ve senede bedel olan para için kullanıldı. Aslında çek senet para değiller, birer güvence ve dayanak demektirler. Para, cash demektir. Cash ve geş Ari dillerde sıcak ve parlak şey demektir.

Bu insanlık kitabı çok uzun ve çok ince yazılar içeriyor. Onu burada bitiremeyiz. Sadece bir gezinti yapmak istedik. Beyninizin binler güzel güller açması dileğiyle! Sayısal değer 103 olan İblise karşı sayısal değer 103 olan esmaya sarılalım, Âdem olalım. Yeryüzünde Allah'ın halifesi olalım. Sakın taklit ile kafamızı kilitlemeyelim!

“Âdem bütün dilleri, olmuş olacak bütün eşyanın isimlerini, Allah'ın bin bir ismini bildi, meleklerden üstün oldu.” (İbn Abbas'tan rivayet)

Allah bizi gerçek bir âdem yapsın. Âmin.

Bahaeddin Sağlam